

Met de klok mee:

Patiënten kunnen naar buiten, wat goed is voor hun gezondheid.

Rechte lijnen tussen de drie tuinkamers.

Cedrus libani 'Glauc' uit Libanon afkomstig, ook inheems in Israël.

Hibiscus syriacus, afkomstig uit Syrië, ook inheems in Israël.

Verwijzing naar berglandschap buiten.

thema
aards
paradijs

Joods-Israëlische tuin in de polder

Nederland heeft een rijke tuingeschiedenis, met tuinen uit de barok, renaissance, landschapsstijl enzovoorts. Maar de oudste cultuurinvloeden komen uit het Midden-Oosten. In de heilige geschriften, de Bijbel, de Thora en de Koran, staat beschreven hoe een tuin werd aangelegd en op sommige goed bewaarde plekken zijn er nog originele overblijfselen.

Tekst en fotografie: Martin Knol

Een voorbeeld van een hedendaagse tuin met invloeden uit het Midden-Oosten is die van het Sinai Centrum in Amstelveen. Dit centrum is een instelling voor geestelijke gezondheidszorg met een van oorsprong joodse signatuur. Er is een periode geweest in de Nederlandse geschiedenis dat er compensatiegelden waren om een voorliggende periode te doen vergeten. Het Sinai Centrum heeft daar dankbaar gebruik van gemaakt door een tuin aan te leggen.

Bescherming

De tuin is helemaal ommuurd, om de patiënten te beschermen. Het oorspronkelijke idee is dat patiënten met een joodse achtergrond zich thuis kunnen voelen in een voor hen herkenbare omgeving. Het aantal joodse cliënten vermindert en daarom heeft het Sinai Centrum nog één

joodse afdeling waar koosjer gegeten wordt en waar geestelijke bijstand wordt verleend volgens de joodse traditie.

Yizhak Zohar van de afdeling Facilitaire Zaken leidt mij rond. Toevallig heeft hij tuinarchitectuur gestudeerd in Petach Tikva, twee expertises verenigd in één man. Hij vertelt over de architectuur van elementen die moeten lijken op respectievelijk de Klaagmuur, de Sinai-woestijn en de kleuren van de stad Jeruzalem.

Beleving

Yizhak vertelt dat Israël vele klimaatzones kent, van de koude van winter-sportoordelen tot de verzengende hitte van de Negev woestijn en alles daar tussenin. Er bestaat geen typische Israëlische beplanting. Ontwerpers Sanne Horn en Carola Rijkema van tuin- en landschapsarchitectenbureau Copijn hebben gekozen voor de vijf, boerenjasmijn, *Hibiscus syriacus*, *Campsis radicans*, *Perovskia triplinervis*, *Buddleja*, *Cotinus* en de libanonceder *Cedrus libani*. Hoewel er veel plantensoorten voorkomen in Israël, heeft Yizhak nog nooit *Buddleja* gezien. Hij vindt *Gerbera*, *Nerium oleander* 'Nana' en *Bougainvillea* typisch Israëlische planten, maar deze komen voor in de subtropische klimaatzone. Uit een gematigde zone zou hij *Santolina* kiezen, die ook vaak als vormplant wordt gebruikt en liguster. Een strak gazon komt ook niet voor in Israël, wel Buffalogras.

Bij deze tuin gaat het dan ook meer om de beleving, je veilig voelen en je thuis voelen. We leven in een tijd waarin cultuurverschillen vaak negatief worden uitgelegd. Wanneer je je verdiept in de joodse tuincultuur, kom je er achter dat je je eigenlijk aan het verdiepen bent in onze eigen geschiedenis. De oudste beschreven tuinen zijn immers ooit aangelegd in het Midden-Oosten. Dat is wel een bijzondere gewaarwording tijdens een wandeling door deze mooie tuin.